

APSTIPRINU
Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes
vadītājs
J. Dambis
01.07.2024.

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes 2023. gada publiskais pārskats

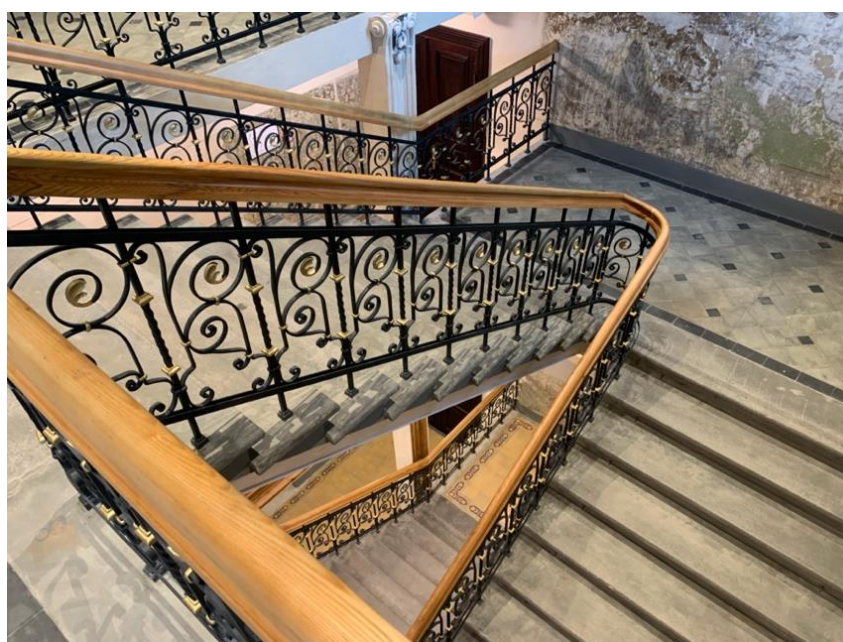

Rīgā 2024

Saturs

Iestādes vadītāja priekšvārds	4
1. Pamatinformācija	6
1.1. Iestādes juridiskais statuss.....	6
1.2. Funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga.....	6
1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi, īstenotās budžeta programmas un to apakšprogrammas	7
1.4. Darbības stratēģijas prioritātes un to mērķi	8
1.5. Padofībā esošās iestādes.....	10
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti.....	10
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	10
2.2. Informācija par īstenotajiem prioritārajiem pasākumiem un papildu finansējumu	12
2.3. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums projektu īstenošanai	12
2.3.1. Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programma	12
2.3.2. Sakrālā mantojuma saglabāšanas programma.....	13
2.3.3. Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu uzturēšana un saglabāšana.....	14
2.3.4. Moneyval plāna īstenošana	14
2.3.5. Latvijas Arhitektūras muzeja projekta "Fotogrāfa Laimoņa Stīpnieka foto negatīvu kolekcijas digitalizācija" īstenošana	14
2.3.6. Energoresursu kompensēšana.....	15
2.4. Iestādes veiktie un pasūtītie pētījumi.....	15
2.5. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums	15
2.6. Būtiskākie pakalpojumi	16
2.7. Stratēģijas ieviešanas novērtējums un sasniedzamo rezultātu izpildes analīze.....	18
2.7.1. Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē	18
2.7.2. Kultūras pieminekļu aizsardzība un izmaiņu kontrole	20
2.7.3. Kultūras mantojuma aizsardzības politikas veidošana.....	22
2.7.4. Iesaiste starptautiskos kultūras mantojuma aizsardzības pasākumos...	22
2.7.5. Kultūras priekšmetu aprites pārraudzība.....	22
2.7.6. Pasākumi kultūras mantojuma aizsardzības un mantojuma objektu popularizēšanai.....	23
2.7.7. Konferences un semināri	24
2.7.8. Ilgtspējas veicināšana, sekmējot kultūras mantojuma kvalitatīvu iekļaušanos mūsdienu aprītē.....	25
2.7.9. Drošība.....	25

2.8.	Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai.....	25
3.	Personāls.....	28
3.1.	Amata vietu skaits un faktiskais vidējo darbinieku, ierēdņu un citu nodarbināto skaits	28
3.2.	Personāla izglītība.....	28
3.3.	Eksperta līmeņa speciālistu kompetence dažādās kultūras mantojuma jomās (jautājumos):	28
3.4.	Personāla mainība	28
3.5.	Skaits sadalījumā pa vecuma un dzimuma grupām	29
3.6.	Algu reforma.....	30
3.7.	Darba vide	30
4.	Komunikācija ar sabiedrību.....	31
5.	Nākamajā gadā plānotie pasākumi	32
5.1.	Prioritātes Pārvaldes attīstībā (Pārvaldes darbības stratēģija 2023.–2027. gadam)	32
5.2.	Iepriekš uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	32
5.3.	Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi.....	32
5.4.	Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi	32
5.5.	Pārvaldes darbību raksturojošie galvenie dokumenti	33
5.6.	Rezultatīvie rādītāji un Pārvaldes struktūrdaļu plāni	34
5.7.	Finanšu saistības.....	34

Iestādes vadītāja priekšvārds

Latvijas kultūras pieminekļu kopumu veido vietas un objekti, kas sniedz liecības par senāko apdzīvotību akmens laikmetā līdz pat mūsdienu arhitektūras un mākslas izpausmēm. Būvētā vēsturiskā vide, kas ir kultūras vizuāli uztveramākā daļa, pārsteidz ikvienu ar apbrīnojamiem pilsētībūvniecības risinājumiem, baznīcām, muižām, pilīm, dzīvojamām ēkām, senām industriālām būvēm, dārziem un parkiem. Sabiedrība bauda šīs vietas, meklējot sajūtas, kultūras mantojuma īpašās vērtības un noskaņas starojumu. Šīs kultūras vietas, arheoloģiskās liecības un mākslas vērtības mums liekas pašsaprotamas. Tomēr ne vienmēr sabiedrībā un īpaši politiskajā sektorā tiek novērtēts, ka tās nepastāv pašas par sevi, tajās ir ielikts ievērojams saimnieku, kultūras mantojuma sargātāju un restauratoru darbs.

Kultūras pieminekļu aizsardzības sistēma Latvijā tika izveidota valstiskās neatkarības atgūšanas laikā un vairāk nekā trīsdesmit gadus ir bijusi nemīgā attīstībā. Kultūras pieminekļu aizsardzības nozare ir izcēlusies ar entuziasma piepildītu, iedvesmotu dažādu nozaru speciālistu darbu. Ļoti lielai un dziļai pieredzei satiekoties ar jaunu speciālistu enerģiju un ieinteresētību, ir veidojies spēcīgs kopdarbs. Sasniegumus un darba rezultātus ir veicinājusi pozitīva un profesionāla darba attiecību kultūra. Darba vide tikusi veidota kopā ar cilvēkiem, kuru vērtības saskan ar kultūras mantojuma saglabāšanas ideāliem.

2023. gads kultūras pieminekļu aizsardzībā aizvadīts aktīva un palielināta darba apjoma apstākļos, kas bija saistīts ar nozīmīgiem kultūras pieminekļu saglabāšanas un atjaunošanas procesiem. Darba sniegumu raksturo šādi panākumi:

- ☐ kultūras pieminekļu aizsardzības sistēmas konceptuālu dokumentu izstrāde (vairāku normatīvo aktu priekšlikumu, kultūras pieminekļu aizsardzības nozares un Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģiju, kā arī stratēģiska rakstura koncepciju izstrāde);
- ☐ Kuldīgas vecpilsētas iekļaušana UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā;
- ☐ visiem kultūras pieminekļiem publiskās pieejamības noteikšana;
- ☐ veiksmīgi noslēgta vietējās nozīmes kultūras pieminekļu uzraudzības darba nodošana pašvaldībām;
- ☐ izstrādāts un pieņemts kultūras pieminekļu nozares civilās aizsardzības pasākumu plāns;
- ☐ panākti veiksmīgi risinājumi īpaši sarežģītos objektos (Rīgas pils, Jaunais Rīgas teātris, "Rail Baltica" u.c.);
- ☐ ar informāciju piepildīta jaunā kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēma "Mantojums", precizēts no kultūras pieminekļa statusa izrietošais apgrūtinājuma apjoms;
- ☐ arvien atbildīgāk tiek pieņemti lēmumi, kas saistīti ar kultūras pieminekļu atjaunošanu un pieļaujamiem pārveidojumiem. Palielinājies Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes sniegto konsultāciju skaits, tās kļuvušas arvien profesionālākas. Apstrīdēto lēmumu skaits sarucis līdz minimumam – 0,5%;
- ☐ veiksmīga iesaiste starptautiskā zināšanu un prasmju projektā CHARTER;
- ☐ Latvijas prezidentūras Eiropas Padomes ietvaros noorganizēta starptautiska zinātniska konference "Mūsdienu arhitektūras vieta kultūras mantojuma saglabāšanā". Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti izcili mūsdienu arhitektūras un dizaina objekti – Gunāra Birkerta projektētā Latvijas

Nacionālās bibliotēkas ēka un Meinharda fon Gerkāna sadarbībā ar Gunu Eglīti projektētā Villa Guna.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde centusies vēl vairāk attīstīt profesionālo kompetenci, kāpināt darba produktivitāti, veicināt sadarbību un dialogu. Kultūras pieminekļu aizsardzības darba specifika ikdienā atnes arvien jaunus uzdevumus. Vissarežģītākā problēma ir bijusi pieaugošais darba apjoms un profesionāla kolektīva noturēšana nepietiekamas darba samaksas apstākļos. Sarežģījumus iezīmē joprojām valsts sistēmā pārspīlētā birokrātija, pieaugošā tendence dažādu funkciju centralizācijā, augstākstāvošās institūcijās lēna jaunu ideju, stratēģisku dokumentu izvērtēšana un pieņemšana. Neskatoties uz to, kultūras pieminekļu aizsardzības sistēma ir darbojusies veiksmīgi, tā nedrīkst pazaudēt elastību, reaģētspēju uz notiekošo un tālu skatījumu nākotnē.

Juris Dambis

Dr. arch., Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītājs

1. Pamatinformācija

1.1. Iestādes juridiskais statuss

Valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru kabinets, un to realizē Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (turpmāk – Pārvalde).¹

Pārvalde ir kultūras ministra padotībā un Kultūras ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku kultūras pieminekļu aizsardzības jomā.²

1.2. Funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga

Lai nodrošinātu kultūras mantojuma saglabāšanu nākamajām paaudzēm, Pārvaldei noteiktas šādas funkcijas:

- **īstenot valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā;**
- **pārzināt kultūras pieminekļus valsts teritorijā.**³

Īstenojot funkcijas, Pārvalde:

- ☐ apzina objektus, kuriem ir kultūras vērtība;
- ☐ izvērtē objektu atbilstību valsts, reģiona vai vietējās nozīmes kultūras pieminekļa statusam;
- ☐ sagatavo kultūras ministram priekšlikumus par attiecīgā kultūras pieminekļa iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā vai svītrošanu no tā;
- ☐ nosaka kultūras pieminekļu aizsardzības zonas un to uzturēšanas režīmu;
- ☐ uztur valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru;
- ☐ izvērtē un saskaņo būvprojektus, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- ☐ ja nepieciešams, izsniedz nosacījumus un tehniskos noteikumus būvprojektēšanai kultūras pieminekļos un objektos, kuri atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- ☐ izsniedz atļaujas saimnieciskās darbības veikšanai kultūras pieminekļī vai tā aizsardzības zonā;
- ☐ pieņem lēmumus par saimnieciskās darbības apturēšanu kultūras pieminekļī vai tā aizsardzības zonā, ja tiek pārkāpti kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumi;
- ☐ izsniedz kultūras pieminekļu īpašniekiem (valdītājiem) norādījumus par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu;
- ☐ izsniedz atļaujas izpētes darbu veikšanai kultūras pieminekļos;
- ☐ izsniedz atļaujas būvniecībai, kā arī remonta (renovācijas), konservācijas, restaurācijas vai rekonstrukcijas darbu veikšanai kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās;
- ☐ no īpaši šādiem mērķiem iedalītiem līdzekļiem finansē kultūras pieminekļu pētniecības, glābšanas un restaurācijas darbus, kā arī citus ar pieminekļu aizsardzību saistītus pasākumus;
- ☐ sniedz atzinumu par to, vai attiecīgais kultūras piemineklis ir piemērots ekspluatācijai;

¹ Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", 5. pants. <https://likumi.lv/ta/id/72551#p5>

² Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumi Nr. 916 "Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes nolikums", 1. punkts. <https://likumi.lv/ta/id/96371#p1>

³ Turpat, 2. punkts. <https://likumi.lv/ta/id/96371#p2>

- ☐ pieņem lēmumu par vidi degradējoša statusa noteikšanu objektam, kurš atrodas kultūras pieminekļa teritorijā vai tā aizsardzības zonā;
- ☐ nosaka kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, lai noteiktu atbildību par kaitējumu, kas tam nodarīts;
- ☐ organizē pasākumus, kas saistīti ar mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanu kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās;
- ☐ pieņem lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu;
- ☐ pieņem lēmumu par valsts pirkuma tiesību izmantošanu vai atteikšanos no tām, ja īpašnieks atsavina valsts nozīmes kultūras pieminekli;
- ☐ izsniedz atļaujas mākslas priekšmetu un antīko priekšmetu izvešanai uz ārvalstīm;
- ☐ organizē nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanas procedūru.⁴

1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi, īstenotās budžeta programmas un to apakšprogrammas

Lai īstenotu noteiktās funkcijas un izpildītu dotos uzdevumus, Pārvalde organizē darbību šādos virzienos, nosakot šādus sasniedzamos mērķus:

Darbības virzieni	Mērķi
Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē	Veikt izmaiņas un precizējumus valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, pēc iespējas samazinot teritoriju apgrūtinājumu apjomu, uzsākot mazāk vērtīgā mantojuma statusa pārskatīšanu vietās, kur saglabāšanu iespējams nodrošināt ar citiem līdzekļiem.
Kultūras pieminekļu saglabāšanas uzraudzība	Pārkārtot kultūras pieminekļu aizsardzības darbu, vairāk uzticoties kultūras pieminekļu īpašniekiem (valdītājiem) un lietotājiem, veidojot klientiem ērtu, mūsdienu tehnoloģijām atbilstošu procedūru kultūras mantojuma saglabāšanā.
Kultūras pieminekļu atbalsta pasākumu organizēšana un finansēšana	Nodrošināt precīzu informāciju, kas ir noderīga kultūras pieminekļu saglabāšanas darbam, veicināt kultūras pieminekļu saglabāšanai nepieciešamo amata prasmju apgūšanu, kā arī attīstīt valsts un starptautiskās finansiālā atbalsta programmas kultūras pieminekļu izpētei, restaurācijai un popularizēšanai, sniedzot atbalstu plašai objektu atjaunošanai visā Latvijā.
Kultūras mantojuma saglabāšanas popularizēšana un informācija	Veicināt sabiedrības izpratni un plašu iesaisti kultūras vērtību saglabāšanā un aizsardzībā, kā arī sniegt profesionālas konsultācijas, atbalstu, veidojot Pārvaldi par kultūras pieminekļu aizsardzības nozares kompetenču centru.

⁴ Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumi Nr. 916 "Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes nolikums", 3. punkts. <https://likumi.lv/ta/id/96371#p3>

Pārvalde īsteno šādas budžeta programmas (apakšprogrammas):

- ☐ 21.00.00 – Kultūras mantojums:
 - 2220537004000 – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (pamatbudžets)
 - 222053701700B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programma)
 - 222053702900B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (Sakrālā mantojuma finansēšanas programma)
 - 222053703200B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošana)
 - 222053703300B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (Arhitektūras muzeja projekts "Fotogrāfa Laimoņa Stīpnieka fotonegatīvu kolekcijas digitalizācija")
- ☐ 22.00.00 – Kultūras projekti un investīcijas:
 - 22.02.00 – Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas:
 - 222053703400B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
 - Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Kuldīgas Svētās Annas draudzei Kuldīgas Svētās Annas luterāņu baznīcas jumta atjaunošanai
 - Liepājas Svētās Trīsvienības Katedrāles pareizticīgo draudzei Liepājas Svētās Trīsvienības pareizticīgo baznīcas rietumu fasādes un galvenās ieejas restaurācijai
 - Šķeltovas Svētītāja Nikolaja Brīnumdarītāja pareizticīgo draudzei Šķeltovas pareizticīgo baznīcas jumta atjaunošanas darbiem
 - Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīai nepieciešamajiem darbiem Rīgas Svētā Jēkaba katoļu baznīcā un tās ēku kompleksā
 - 222053703800B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (konference "Mūsdienu arhitektūras vieta kultūras mantojuma saglabāšanā")
 - ☐ 70.00.00 – Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana:
 - 70.15.00 – Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana
 - 222053703100B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
- ☐ 71.00.00 – Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana:
 - 71.06.00 – Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto projektu un pasākumu īstenošana
 - 222053702600B – 0537 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
- ☐ 99.00.00 – Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem

1.4. Darbības stratēģijas prioritātes un to mērķi

Pārvalde atbilstoši izvirzītajām pamatvērtībām un principiem noteikusi šādu stratēģisko prioritāšu kopumu:

- ☐ efektīva nozares pārraudzība, vērtību apzināšana, uzskaitē un aizsargājamo objektu saglabātības stāvokļa izmaiņu kontrole;
- ☐ materiālā kultūras mantojuma pēc iespējas lielāka oriģinālās substances, autentiskuma un kultūrvēsturisko vērtību kopuma radītās noskaņas saglabāšana;
- ☐ kultūrvēsturiskās vides kvalitāte. Līdzsvarotas kultūras mantojuma, laikmetīgās arhitektūras un dizaina attiecības;

- ☐ plaša visu interešu grupu iesaiste mantojuma saglabāšanā, zināšanu, izpratnes un sadarbības veicināšanā;
- ☐ pieejama un viegli lietojama kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēma "Mantojums", nodrošinot informācijas ilglaicīgu saglabāšanu.

Lai īstenotu prioritātes, Pārvalde izvirzījusi šādus attīstības mērķus:

- ☐ prioritāri turpināt apzināt svarīgāko nacionālā kultūras mantojuma daļu, veikt izpēti, organizēt pasākumus, pasargājot to no degradējošām aktivitātēm;
- ☐ veikt izglītojošu darbu, lai tiektos panākt katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku;
- ☐ sniegt atbalstu kultūras pieminekļu jaunajiem īpašniekiem (valdītājiem) ar tiesisku, finansiālu, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalstīt iedzīvotāju līdzdalību mūsu kopīgā kultūras mantojuma aizsardzībā;
- ☐ veicināt arhitektūras kā mākslas nozares attīstību, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī kultūras mantojums netraucētu mūsdienu arhitektūras attīstībai;
- ☐ kultūras mantojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī panākt efektīvu pakalpojumu sniegšanu un sabiedrības apmierinātību, uzticēšanos;
- ☐ nostiprināt atklātību, caurskatāmību un profesionālo līmeni visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabāšanas stāvokļa kontroli;
- ☐ sniegt ieguldījumu Latvijas un citu valstu kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā, t. sk. kultūras daudzveidības aizsardzībā.

Pārvalde 2023.–2027. gada plānošanas periodam ir noteikusi šādas prioritātes un mērķus,⁵ kas vienlaikus ir arī personāla vadības stratēģiskie mērķi, kā būtiskākās vērtības izceļot cilvēku, pozitīvu un profesionālu darba attiecību kultūru, rūpes par sadarbības partneriem, kā arī drošu, ērtu darba vidi un labbūtību tajā:

Prioritātes	Mērķi
Motivēta, novērtēta, uz attīstību vērsta komanda	Nodrošināta augstas kvalifikācijas profesionālu speciālistu noturēšana, piesaiste un izaugsme.
	Panākta ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga atalgojuma sistēma.
	Efektīva procesu un risku pārvaldība.
Uzticams sadarbības partneris, kuram rūp klienta vajadzības	Turpināta sabiedrības, tostarp konsultatīvo padomju, līdzdalība profesionālu un caurskatāmu lēmumu pieņemšanā.
	Sekmēta arvien plašāka kultūras mantojuma nozīmes izpratne.
	Konsultē vispirms.
Cilvēkam droša un ērta darba vide	Nodarbinātajam veidota laba un droša darba vide.
	Atbildība par nākotni.

⁵ "Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģija 2023.–2027. gadam", atstiprināta ar Pārvaldes 2023. gada 28. decembra rīkojumu Nr. 1/35/2023 "Par Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģijas 2023.–2027. gadam apstiprināšanu".

1.5. Padotībā esošās iestādes: Pārvaldei nav padotībā esošu iestāžu.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam"⁶ 2023. gada budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi izlietoti atbilstoši apstiprināto pamatbudžeta programmu, apakšprogrammu un pasākumu resursu izdevumu segšanai un plānoto izdevumu tāmēm un finansēšanas plāniem.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (euro)⁷

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	2022. gads (faktiskā izpilde)	2023. gads	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	7 004 734	6 386 409	6 316 633
1.1.	dotācijas	6 999 454	6 353 315	6 294 322
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	5 280	6 500	6 354
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	26 594	15 957
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	7 006 007	6 441 581	6 335 809
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 825 514	6 363 594	6 290 853
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 394 969	2 425 895	2 384 858
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	3 636 826	2 823 714	2 815 666
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	5 391	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	788 328	1 113 985	1 090 329
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	180 493	47 987	44 956

⁶ Likums "Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam".
<https://likumi.lv/ta/id/340396>

⁷ Saskaņā ar Valsts kases datiem no "Budžeta izpildes pārskata".

2023. gadā piešķirts papildu finansējums energoresursu sadārdzinājuma segšanai, taču kopumā finansējums iestādes uzturēšanas izdevumiem netika palielināts, kaut arī izdevumi, ņemot vērā inflāciju un preču un pakalpojumu sadārdzinājumu, palielinājās. Līdz ar to Pārvalde turpināja pārskatīt administratīvos izdevumus un veica pasākumus to samazināšanai.

Pārvaldes budžeta programmu (apakšprogrammu) finansējuma izlietojums 2023. gadā:

Programmas numurs un nosaukums	Apakšprogrammas numurs un nosaukums	2023. gadā izlietotais finansējums	
		euro	% no plānotā
21.00.00 – Kultūras mantojums	–	5 292 070,02	99
22.00.00 – Kultūras projekti un investīcijas ⁸	22.02.00 – Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas	1 002 275,78	99
70.00.00 – Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	70.15.00 – Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana	34 582,60	87
71.00.00 – Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	71.06.00 – Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto projektu un pasākumu īstenošana	6 876,21	48

Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu faktiskā izpilde pārskata gadā – 98%.

Budžeta programmas 21.00.00 ietvaros nodrošināta Pārvaldes funkciju izpilde, tai skaitā kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas un sakrālā mantojuma saglabāšanas programmas administrēšana, Arhitektūras muzeja darbība, īstenotas aktivitātes kultūras mantojuma digitalizācijai, kā arī nodrošināta Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanas programmas īstenošanas uzraudzība.

Apakšprogrammas 22.02.00 ietvaros tika nodrošināta starptautiskas zinātniskas konferences “Mūsdienu arhitektūras vieta kultūras mantojuma saglabāšanā” organizēšana un tika saņemts finansējums sakrālā mantojuma saglabāšanas programmai un kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

⁸ Šajā programmā ieskaitīti finanšu līdzekļi no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" 988 714 eiro apmērā saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 5. decembra rīkojums Nr. 854 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"". <https://likumi.lv/ta/id/347988>

Apakšprogrammas 70.15.00 ietvarā finansēts starptautiskais projekts CHARTER (no angļu valodas: Cultural Heritage Actions to Refine Training, Education and Roles).

Budžeta programma 71.00.00 – no 2019. gada Pārvalde īsteno Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto divpusējās sadarbības projektu "3D skenēšana un jaunās tehnoloģijas kultūras mantojuma pārvaldībā", kura ietvaros sadarbībā ar Norvēģijas Kultūras mantojuma direktorātu tiek pilnveidotas zināšanas mūsdienu tehnoloģiju un pieeju lietošanā kultūras mantojuma saglabāšanā. Projekta īstenošanas gaitu būtiski ietekmēja Covid-19 pandēmija, un daļa aktivitāšu īstenošanas ir novirzījusies uz 2024. un 2025. gadu. Izmaiņas projekta īstenošanas laika plānojumā ir ietekmējušas arī finansējuma apguvi 2023. gadā.

2.2. Informācija par īstenotajiem prioritārajiem pasākumiem un papildu finansējumu

2023. gada 13. janvāra Ministru kabineta ārkārtas sēdē tika atbalstīti vairāki prioritārie pasākumi par papildu finansējuma piešķiršanu Pārvaldei:

- ☐ "Kapacitātes stiprināšana, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atbildību" – 90 03 eiro;
- ☐ "Kultūras mantojuma ilgtspēja" (Dievturu nama "Dzintari" (Valsts aizsardzības Nr. 9360) arhitektoniski mākslinieciskā izpēte) – 60 000 eiro;
- ☐ "Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu apsaimniekošana" – 742 026 eiro;
- ☐ "Sakrālā mantojuma programma" – 500 000 eiro;
- ☐ "Kultūras pieminekļu konservācija un restaurācija" – 500 000 eiro;
- ☐ finansējuma palielinājums izdevumu pieauguma energoresursiem kompensēšanai 2023. gadā – 25 100 eiro.

Kopā dotācijas palielinājums veidoja 1 917 229 eiro.

Savukārt 2023. gada 5. decembrī no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"⁹ tika piešķirts papildu finansējums 988 714 eiro apmērā sakrālā mantojuma saglabāšanas programmas īstenošanai un kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas īstenošanai. Šī finansējuma ietvaros tika atbalstīta darbu veikšana Kuldīgas Svētās Annas luterāņu baznīcā, Liepājas Svētās Trīsvienības pareizticīgo baznīcā, Šķeltovas pareizticīgo baznīcā un Rīgas Svētā Jēkaba katoļu baznīcā un tās ēku kompleksā.

2.3. Valsts budžeta līdzekļu izlietojums projektu īstenošanai

2.3.1. Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programma

Programmas mērķis ir sekmēt un atbalstīt valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu izpēti, konservāciju un neatliekamu restaurāciju. Programmas ietvaros tiek nodrošināta gan līdzekļu sadale atklātā konkursā, gan īstenoti pasākumi neatliekamo un ārkārtas darbu

⁹ Ministru kabineta 2023. gada 5. decembra rīkojums Nr. 854 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"". <https://likumi.lv/ta/id/347988>

veikšanai, lai nodrošinātu finansējuma piešķiršanu pēc iespējas plašākam objektu un pasākumu lokam un pēc iespējas lielākā apjomā saglabātu kultūras mantojumu Latvijā.

Pārskata gadā programmas ietvaros tika izsludinātas divas konkursa kārtas. Atklātā konkursa ietvaros kopā saņemti 235 pieteikumi par kopējo summu 3 954 588,93 eiro. 2023. gadā tika noslēgti 89 finansēšanas līgumi, kopā piešķirot 1 019 700 eiro. Informācija par objektiem, kam piešķirts programmas pamata finansējums, publicēta iestādes oficiālajā tīmekļvietnē: nkmp.gov.lv/lv/kulturas-piemineklu-konservācijas-un-restaurācijas-programma.

Papildus 362 000 eiro no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem¹⁰ tika piešķirti Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrījai nepieciešamajiem darbiem Rīgas Svētā Jēkaba katoļu baznīcā un tās ēku kompleksā (Valsts aizsardzības Nr. 6547), kā arī 88 967 eiro apmērā tika izlietots dažādu ārkārtas un neatliekamu darbu finansēšanai, kultūras mantojuma objektu īpašniekiem iesniedzot finansējuma pieprasījumus Pārvaldē (finansēti 14 objekti).

2.3.2. Sakrālā mantojuma saglabāšanas programma

Programmas mērķis ir nodrošināt aizsargājamu kultūras pieminekļu statusā esošu kulta celtni – Latvijas dievnamu, klosteru, kapelu, lūgšanu namu – un reliģisko rituālu priekšmetu kā nacionāli nozīmīgas kultūras mantojuma daļas saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

Pārskata gadā pieejamais finansējums bija 1 000 000 eiro (finansālais palielinājums atbilstoši 2023. gada 13. janvāra Ministru kabineta ārkārtas sēdē nolemtajam). Atbalstīta darbu veikšana 22 objektos. Informācija par objektiem, kam piešķirts programmas pamata finansējums, publicēta iestādes oficiālajā tīmekļvietnē: nkmp.gov.lv/lv/sakrāla-mantojuma-saglabāšanas-programma.

Programmas ietvaros piešķirts papildu finansējums 3 objektiem no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem":¹¹

- ☐ Kuldīgas Svētās Annas luterāņu baznīcas (Valsts aizsardzības Nr. 8722) jumta atjaunošanai – 341 714 eiro;
- ☐ Liepājas Svētās Trīsvienības pareizticīgo baznīcas (Valsts aizsardzības Nr. 8690) rietumu fasādes un galvenās ieejas restaurācijai – 225 000 eiro;
- ☐ Šķeltovas pareizticīgo baznīcas (Valsts aizsardzības Nr. 6314) jumta atjaunošanas darbiem – 60 000 eiro.

Kopumā atbalstīta darbu veikšana 25 objektos 1 626 714 eiro apmērā. Darbu īstenošana šajos objektos turpinās 2024. gadā, ņemot vērā, ka finansēšanas līgumi tika noslēgti 2023. gada decembrī.

¹⁰ Ministru kabineta 2023. gada 5. decembra rīkojums Nr. 854 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"". <https://likumi.lv/ta/id/347988>

¹¹ Turpat.

2.3.3. Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu uzturēšana un saglabāšana

Pārvalde, pamatojoties uz Kultūras ministrijas uzdevumu, organizēja Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu īpašumtiesību sakārtošanu un šo nacionāli nozīmīgo objektu apsaimniekošanas uzraudzību. Pamatojoties uz 2021. gada 21. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 976 "Par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāja noteikšanu"¹² un tā grozījumiem, Pārvalde ar Rīgas pašvaldības aģentūru "Rīgas pieminekļu aģentūra" noslēdza valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu 2023. gadā.

Valsts pārvaldes deleģētā uzdevuma izpildei pārskata gadā tika piešķirti finanšu līdzekļi 761 985 eiro (finansiālais palielinājums atbilstoši 2023. gada 13. janvāra Ministru kabineta ārkārtas sēdē nolemtajam) apmērā.

Pārvalde nodrošināja Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu padomes darbu.

2.3.4. Moneyval plāna īstenošana

Saskaņā ar "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas likuma" 45. panta (1¹) punktu¹³ Pārvalde uzrauga:

- ☐ darījumus ar valsts kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajiem valsts nozīmes kultūras pieminekļiem;
- ☐ personas, kas darbojas mākslas un antikvāro priekšmetu apritē.

2023. gadā Moneyval¹⁴ plāna īstenošanai piešķirti un apgūti 8 800 eiro. Pārvaldes kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēmā "Mantojums" izveidots kultūras pieminekļu īpašumtiesību izmaiņu kontroles modulis "Īpašumtiesību pārvaldība" ar integrētu datu analīzes rīku. Modulim izveidota saskarne ar Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru, datu analīzi nodrošinot caur saskarni ar sistēmām data.gov.lv un sankcijas.fid.gov.lv.

2.3.5. Latvijas Arhitektūras muzeja projekta "Fotogrāfa Laimoņa Stīpnieka foto negatīvu kolekcijas digitalizācija" īstenošana

Projekta ietvaros digitalizēti ar budžeta programmas "Kultūras mantojums" atbalstu iegādātie un no fotogrāfa Laimoņa Stīpnieka (1936–2023) dāvinājuma ceļā iegūtie foto negatīvi.

Projekta īstenošanai piešķirtais finansējums bija 3 930 eiro. Pārvalde noslēdza līgumu par 7 218 foto negatīvu un slaidu skenēšanu. Latvijas Arhitektūras muzejs ieguva digitālus attēlus, kuri tiks plaši izmantoti izstāžu organizēšanā, pētniecībā un publikācijās. Piešķirtais finansējums pilnā apmērā tika izlietots līgumā paredzētajam mērķim.

¹² Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra rīkojums Nr. 976 "Par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāja noteikšanu". <https://likumi.lv/ta/id/328667>

¹³ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums. <https://likumi.lv/ta/id/178987>

¹⁴ Moneyval ir oficiālais nosaukums Eiropas Padomes ekspertu komitejai naudas atmazgāšanas novēršanas pasākumu un terorisma finansēšanas novērtējumam. Tajā ir 47 dalībvalstis, un tā ir padota Eiropas Padomes ministru komitejai.

2.3.6. Energoresursu kompensēšana

Pārskata gadā plānotais finansējums bija 25 100 eiro (finansiālais palielinājums atbilstoši 2023. gada 13. janvāra Ministru kabineta ārkārtas sēdē nolemtajam). Finansējums izlietots, apmaksājot Akciju sabiedrības "RĪGAS SILTUMS" un Akciju sabiedrības "Latvenergo" sniegtos pakalpojumus.

2.4. Iestādes veiktie un pasūtītie pētījumi

Veikta 2021. gadā Daugavgrīvas pludmalē izskalojā koka kuģa vraka fragmenta izpēte un glābšanas pasākums, veicot tā izrakšanu un pārvietošanu, atbilstoši starptautiskai praksei nodrošinot kultūrvēsturiski vērtīgā objekta konservāciju apstākļos zem ūdens līdz mirklim, kad būs iespējams veikt pasākumus vraka fragmenta saglabāšanai apstākļos virs ūdens, lai to eksponētu, kā liecību par Latvijas kuģniecības vēsturi.

Veikta deviņu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzmērīšana ar 3D lāzerskenēšanas un fotogrammetrijas metodi un ģeofizikālā apsekošana ar radiolokācijas metodi precīzai un oriģinālsubstancēi nekaitīgai esošā stāvokļa dokumentēšanai, nodrošinot augstvērtīgus mērījumus zinātniskām un praktiskām vajadzībām nākotnē.

Pētniecības darbi veikti, organizējot kultūras vērtību apzināšanas darbu un gatavojot jaunatklātu kultūrvēsturisku objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

Pārvaldes pētnieciskā darbība bija saistīta arī ar vairāku kultūras pieminekļu restaurācijas, konservācijas un attīstības ieceru un projektu izvērtēšanu.

Pārvalde organizējusi arī būvtehniskās, arhitektoniski mākslinieciskās u.c. izpētes darbu veikšanu kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas ietvaros.

Pārvalde pārskata gadā izstrādājusi Daugavgrīvas cietokšņa saglabāšanas un attīstības koncepciju, sagatavojusi vairākus zinātniskus rakstus, organizējusi un piedalījusies zinātniskās konferencēs.

2.5. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

2023. gadā Pārvalde kā pilntiesīgs loceklis turpināja piedalīties Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekta "**CHARTER**" (no angļu valodas: Cultural Heritage Actions to Refine Training, Education and Roles) īstenošanā. Projekta mērķis ir izstrādāt visaptverošu kultūras mantojuma nozares prasmju stratēģiju, lai nodrošinātu Eiropā vajadzīgās kultūras mantojuma prasmes un atbalstītu nozares ilgtspējīgu attīstību. Pārvalde 2023. gadā piedalījās:

- ☐ vakanču izpētē, apkopojot informāciju par pieejamajām vakancēm kultūras mantojuma jomas nozarēs, lai izprastu un analizētu darba devēju vajadzības speciālistu piesaistē;

- interviju veikšanā ar nozares ekspertiem, apkopojot datus par nepieciešamajām prasmēm un kompetencēm kultūras mantojuma nozarē strādājošajiem speciālistiem;
- terminu datu bāzes izstrādē, kas apkopo projektā pārstāvēto valstu valodās biežāk izmantotos terminus saistībā ar kultūras mantojuma jomu, nodarbinātību un izglītību;
- rekomendāciju izstrādē politikas veidotājiem, nozares organizācijām un izglītības sektora pārstāvjiem par turpmāko nepieciešamo rīcību nozares ilgtspējīgai attīstībai, speciālistu pieejamības nodrošināšanai un atbilstošam nozares atspoguļojumam ekonomikas pārskatos;
- kultūras mantojuma organizāciju kartēšanā, atbilstoši projekta vajadzībām.

Lai informētu par projekta aktivitātēm un veicinātu sadarbību starp izglītības iestādēm, kultūras mantojuma nozarē strādājošajām organizācijām un politikas veidotājiem, 2023. gada 10. oktobrī Pārvaldes telpās notika Nacionālā ieinteresēto pušu diena "Izglītība, zināšanas un prasmes kultūras mantojuma nozarē".

Projekta īstenošanai pārskata gadā izlietoti līdzekļi 34 582,60 eiro apmērā.

Pārskata gadā Pārvalde turpināja projekta "**3D skenēšana un jaunās tehnoloģijas kultūras mantojuma pārvaldībā**" īstenošanu. Projekta mērķis ir ekspertu kapacitātes stiprināšana veicināt lietotāju izpratni un sniegt metodoloģisku atbalstu kvalitatīvākai kultūras mantojuma saglabāšanai ar jaunākajām tehnoloģijām.

Notika darba grupas tikšanās Rīgā no 2023. gada 12. jūnija līdz 13. jūnijam, kurā piedalījās speciālisti no Pārvaldes un Norvēģijas kultūras mantojuma direktorāta. Tikšanās laikā speciālisti dalījās pieredzē, veica praktisku objekta skenēšanas darbu, iepazīstot dažādus lāzerskenēšanas instrumentus, to lietojumu un datu pēcapstrādi, kā arī tika diskutēts par plānotās rokasgrāmatas saturu, kurā paredzēts ietvert vadlīnijas moderno tehnoloģiju izmantošanai kultūras mantojuma saglabāšanā un pārvaldībā.

Projekta īstenošanai pārskata gadā izlietoti līdzekļi 6 876,21 eiro.

Pārskata gadā sadarbībā ar Böckler Mare Balticum Stiftung, Herdera Institūtu turpināts darbs pie **DEHIO** Latvijas arhitektūras un mākslas pieminekļu rokasgrāmatas sagatavošanas. Projekta mērķis ir zinātnisku aprakstu sagatavošana par nozīmīgiem arhitektūras un mākslas pieminekļiem.

2.6. Būtiskākie pakalpojumi

Pārvalde klientiem sniedz šādus valsts pārvaldes pakalpojumus:

1. objekta atbilstības valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statusam noteikšana;
2. informācijas sniegšana par valsts aizsargajamiem kultūras pieminekļiem;
3. atļauja izpētes darbiem;
4. teritorijas attīstības plānošanas dokumentu un zemes ierīcības projektu atbilstības kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām novērtējums;
5. nosacījumi – kultūras pieminekļu aizsardzības prasības – kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanai (uzziņa);
6. saskaņojums ar kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidojumiem saistītai dokumentācijai;

7. atļauja saimnieciskās darbības veikšanai kultūras pieminekļi un tā aizsardzības zonā (kultūras pieminekļa un tā vides pārveidojumiem);
8. atzinums par veikto darbu atbilstību Pārvaldes saskaņotam projektam vai Pārvaldes izsniegtai darbu atļaujai;
9. atzinums par kultūras pieminekļa saglabāšanu un izmantošanu atbilstoši kultūras pieminekļu aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām;
10. kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšana ēkām (būvēm un to atsevišķiem elementiem) Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā;
11. kultūras pieminekļa kultūrvēsturiskās vērtības noteikšana, lai noteiktu atbildību par kaitējumu, kas tam nodarīts;
12. finanšu līdzekļu piešķiršana kultūras pieminekļu izpētei un publiski pieejamu valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai;
13. atļauja kultūras pieminekļa, t. sk. valstij piederošas senlietas, pagaidu izvešanai un mākslas un antikvāro priekšmetu pilnīgai izvešanai un pagaidu izvešanai no Latvijas;
14. nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanas procedūras organizēšana;
15. lēmums par pirmpirkuma tiesību izmantošanu uz valsts nozīmes kultūras pieminekli;
16. restaurācijas kvalifikācijas novērtēšana;
17. konsultācijas kultūras pieminekļu aizsardzības jautājumos;
18. kultūras pieminekļu informācijas pārvaldība.

Informācija par Pārvaldes sniegtajiem pakalpojumiem pieejama Valsts pakalpojumu portālā "Latvija" un iestādes oficiālajā tīmekļvietnē nkmp.gov.lv. Pakalpojumus ir iespējams pieprasīt un saņemt gan elektroniski, gan klātienē, kā arī ar tālruni, e-pasta un pasta starpniecību. Pakalpojuma procesa apraksts un saistītie dokumenti atrodami Pārvaldes oficiālajā tīmekļvietnē.

Pārskata gadā Pārvalde par maksu izsniedza atļaujas kultūras priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas.¹⁵ Saskaņā ar publisko maksas pakalpojumu cenrādi¹⁶ Pārvalde sniedza šādus maksas pakalpojumus:

- ☐ pārvaldes izziņa par to, ka mākslas vai antikvārais priekšmets neietilpst tajā mākslas un antikvāro priekšmetu kategorijā, kuru izvešanai vai pagaidu izvešanai no Latvijas Republikas ir nepieciešama Pārvaldes atļauja;
- ☐ kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā – pakalpojumā ietilpst Pārvaldes mākslas priekšmetu eksperta izbraukums, lai pēc personas lūguma veiktu liela izmēra kultūras priekšmeta apskati tā atrašanās vietā. Pakalpojumā iekļauj arī eksperta ceļā pavadīto laiku.

Ieņēmumi par maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem 2023. gadā sastādīja 6 353,81 eiro no plānotajiem 6 500,00 eiro, samazinoties maksas pakalpojumu pieprasījumam.

¹⁵ Ministru kabineta 2016. gada 1. novembra noteikumi Nr. 708 "Noteikumi par valsts nodevu par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, pagaidu izvešanu un mākslas un antikvāro priekšmetu pilnīgu izvešanu un pagaidu izvešanu no Latvijas". <https://likumi.lv/ta/id/286340>

¹⁶ Ministru kabineta 2017. gada 22. augusta noteikumi Nr. 488 "Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas publisko maksas pakalpojumu cenrādis". <https://likumi.lv/ta/id/293060>

2.7. Stratēģijas ieviešanas novērtējums un sasniedzamo rezultātu izpildes analīze

2023. sagatavota gan jauna nozares, gan iestādes stratēģija 2023.–2027. gadam, uzsākta darbības plānošana atbilstoši izstrādātajiem mērķiem un vīzijai.

Pārvalde darbojas "vietā, kur sākas Eiropa" – vēsturiskajā ēku ansambļi "Trīs brāļi", kur jau ilgstoši notiek kultūras mantojuma aizsardzības darbs, un tas ir pirmais objekts Latvijā, kam piešķirta Eiropas mantojuma zīme. Zīmes mērķis ir stiprināt pilsoņu piederības sajūtu Eiropas Savienībai, izceļot eiropeskās vērtības un ideālus, kultūras mantojumu un starpkultūru dialoga nozīmību, izceļot simbolus, kas reprezentē vēsturiskus pagrieziena punktus mūsdienu Eiropas veidošanās procesā.

Savā darbībā Pārvalde stiprina Latvijas kultūras mantojumu gan simboliskā aspektā, stiprinot Latvijas vietu Eiropas kultūrtelpā, gan praktiskā aspektā. Nozares mērķis ir saglabāt kultūras mantojumu kā cilvēka dzīves kvalitātes nozīmīgu faktoru – apzināt, aizsargāt, piešķirt kultūras mantojuma objektiem jaunu nozīmi un iekļaut mūsdienu dzīves aprītē, kā arī veicināt sabiedrībā kultūrvēsturisku vērtību izpratni.

Kultūras pieminekļu aizsardzības stratēģija ir materiālās kultūras mantojuma nozares vidējā termiņa plānošanas dokuments, izstrādāta, pamatojoties uz "Kultūrpolitikas pamatnostādņēm 2022.–2027. gadam "Kultūrvalsts"", kas apstiprinātas Ministru kabinetā 2022. gada 1. martā, Eiropas Padomes 2017. gadā pieņemto "Eiropas kultūras mantojuma stratēģiju 21. gadsimtam", Eiropas Komisijas 2019. gadā pieņemto "Eiropas rīcības programmu kultūras mantojuma jomā", Eiropas Parlamenta 2021. gadā pieņemto rezolūciju "Par efektīvu Eiropas Kultūras mantojuma gada politikas pārmantošanu", 2018. gada "Davosas deklarāciju", Eiropas Komisijas 2021. gada iniciatīvu "Jaunais Eiropas Bauhaus", "Eiropas kultūras mantojuma Zaļo grāmatu", kā arī starptautiskām konvencijām, rekomendācijām, starptautisku zinātnisku konferenču rezolūcijām un secinājumiem. Ņemot vērā kultūras mantojuma nozares stabili izveidotu Eiropas politiku, ļoti plaši pārstāvēto starptautisko konvenciju vēstījumu, kultūras pieminekļu aizsardzības stratēģiskiem dokumentiem ir raksturīgs ilgtermiņa raksturs – nemainās pamatprincipi un galvenie pasākumi, bet tikai akcenti, kurus diktē laiks, būtiski notikumi un kopējais attīstības process.

Savukārt, nosakot Pārvaldes attīstības prioritātes turpmākajiem pieciem gadiem, kas vienlaikus ir arī personāla vadības stratēģiskie mērķi, kā būtiskākās vērtības izcelts cilvēks, pozitīva un profesionāla darba attiecību kultūra, rūpes par mūsu sadarbības partneriem, kā arī droša, ērta darba vide un labbūtība tajā.

Darbs ar kultūras mantojumu ir darbs ar pārlaicīgām vērtībām, kuras esam saņēmuši no iepriekšējām paaudzēm un nodosim nākamajām paaudzēm, tāpēc Pārvaldes darbs vienmēr darīts saskaņā ar ilgtermiņa vīziju un augstu atbildības sajūtu, neatkarīgi no tā, kādas ir nākotnes prognozes.

2.7.1. Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē

Kultūras vērtību apzināšana kā viens no Pārvaldes rīcības virzieniem, tiek īstenots saskaņā ar skaidri iedibinātu kārtību. Rīcības mērķis ir nodrošināt valstij svarīgo vērtību aizsardzību, sekojot laikmeta tendencēm, vienlaikus ievērojot pēctecību un uzturot kvalitāti. Kultūras vērtību atpazīšana un definēšana ir sarežģīts un atbildīgs darbs, kas prasa dažādu jomu pieredzējušu speciālistu iesaisti un rūpīgu analīzi. Informācija par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu tiek glabāta Pārvaldes Kultūras

mantojuma informācijas centrā, kur gan Pārvaldes darbinieki, gan klienti var iegūt pārbaudītu un rūpīgi iegūtu informāciju par kultūras pieminekļiem Latvijā un tajos notikušajām izmaiņām gadu gaitā.

Jaunu objektu iekļaušana valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā notiek gan pēc objektu īpašnieku iniciatīvas, gan Pārvaldes un citu jomas speciālistu atklājumiem.

Uz 2023. gada 31. decembri Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8 957 objekti (valsts nozīmes kultūras pieminekļi – 3 988, reģiona nozīmes – 3 398 un vietējās nozīmes – 1 571). 2023. gadā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts papildināts ar 23 jauniem kultūras pieminekļiem.

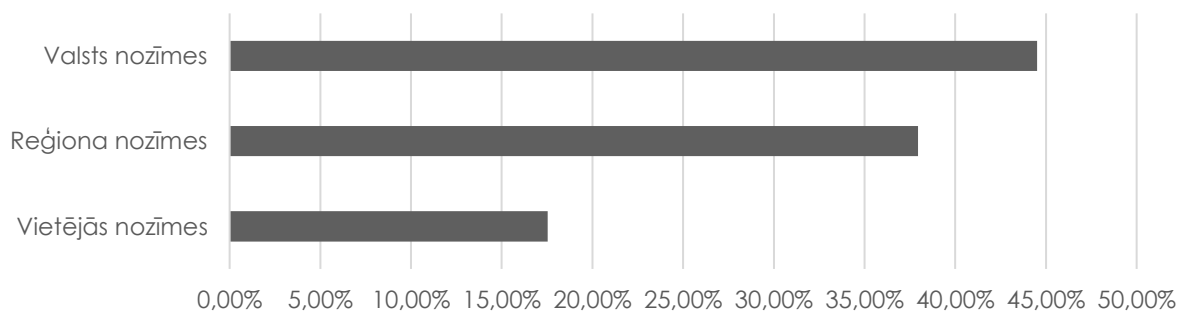
Kultūras pieminekļu tipoloģiskais sadalījums

uz 31.12.2023.	Valsts nozīmes	Reģiona nozīmes	Vietējās nozīmes	Kopā:	% no kopējā pieminekļu skaita
Arhitektūra	963	1436	1106	3505	39,12%
Māksla	2024	602	126	2752	30,71%
Arheoloģija	854	1302	318	2474	27,61%
Pilsētībūvniecība	19	18	10	47	0,52%
Industriālie	22	5	2	29	0,32%
Vēsturiska notikuma vieta	108	36	9	153	1,71%
Kopā:	3990	3399	1571	8960*	
Kustami	1142	385	113	1640	18,30%
Nekustami	2846	3013	1458	7317	81,66%

*Nesakrīt ar kopējo valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauto objektu skaitu, jo atsevišķi pieminekļi ietilpst vienlaikus vairākās tipoloģiskajās grupās.

Līdz ar 2023. gada 1. janvāri stājās spēkā izmaiņas kultūras pieminekļu uzraudzības organizācijā, vietējās nozīmes kultūras pieminekļu uzraudzībai pārejot pašvaldību rokās. Uzraudzības nodrošināšanai Pārvalde nodrošināja pašvaldības ar nepieciešamo informāciju, kā arī sniedza praktiskas konsultācijas.

% no kopējā pieminekļu skaita

2023. gadā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautie objekti

	Valsts nozīmes	Reģiona nozīmes	Vietējās nozīmes	Kopā:
Arhitektūra	3	3	2	8
Māksla	9	6	–	15
Arheoloģija	–	–	–	0
Pilsētībūvniecība	–	–	–	0
Industriālie	–	–	–	0
Vēsturiska notikuma vieta	1	–	–	1
Kopā:	13	9	2	24*

* Viens no objektiem ietilpst divās tipoloģiskajās grupās, faktiskais iekļauto objektu skaits ir 23.

Vērtējot kultūras pieminekļu saglabātības stāvokli 2023. gadā, secināts, ka 58% no kultūras pieminekļiem tas bija labs, bet 36% – apmierinošs. Aktuālā informācija par kultūras pieminekļu saglabātības stāvokli atrodama kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēmā "Mantojums".

2.7.2. Kultūras pieminekļu aizsardzība un izmaiņu kontrole

Profesionāli izsvērtas un konkrētas prasības ir kultūras mantojuma aizsardzības darba stūrakmens, kas ilgtermiņā nodrošina vērtību saglabātību, vienlaikus sekmējot kvalitatīvu attīstību. Latvijā gadu gaitā ir izveidota stabila kultūras pieminekļu saglabātības stāvokļa un izmaiņu kontroles sistēma, kas ietver nosacījumu izstrādi teritoriju plānošanas procesā, plānojuma dokumentāciju izvērtēšanu, norādījumu izdošanu katra konkrēta kultūras pieminekļa saglabāšanai, ar kultūras pieminekļu un to apkārtējās vides pārveidošanu saistītu būvprojektu izvērtēšanu, kultūras pieminekļu izpēti uzraudzību, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu regulāru pārbaudi dabā. Sistēmā ir detalizēti noteiktas visas procedūras, kuras tiek dokumentētas. Pārvalde nodrošina noteikto pasākumu kompleksu īstenošanu un klientu profesionālu apkalpošanu, valsts interesēs cenšoties akcentēt labāko kultūras pieminekļu aizsardzības praksi.

Kopumā Pārvalde 2023. gadā nosūtījusi 10 605 dokumentus, t. sk. izdevusi 1 980 atļaujas, sagatavojusi 85 lēmumus par izmaiņām valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un 123 lēmumus par Rīgas vēsturiskā centra ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeni. No pieņemtajiem Pārvaldes lēmumiem pārskata gadā apstrīdēti 11 lēmumi, kas sastāda 0,5%. No tiem divos gadījumos lēmums atstāts spēkā, vienā – lēmums grozīts, sešos – lēmums atcelts, un divos bija lēmuma izskatīšanas termiņa pagarinājums.

Attīstot virzību uz moderno tehnoloģiju izmantošanas iespējām kultūras mantojuma aizsardzībā un saglabāšanā, Pārvalde 2023. gadā turpināja informācijas ievadīšanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā. Pārskata gadā sagatavota vienota metodika kultūras pieminekļu publiskās pieejamības noteikšanai, un visiem nekustamajiem kultūras pieminekļiem kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēmā "Mantojums" norādīta informācija par to publisko pieejamību (publiski pieejami – 39% kultūras pieminekļu, daļēji pieejami – 20%, nepieejami – 41%).

ievērojami pieaudzis darba apjoms kultūras pieminekļu konservācijas, restaurācijas, remonta un attīstības būvprojektu izvērtēšanā. Turpināts darbs ar objektiem, kas vērtējami kā īpaši sarežģīti – Rīgas pils, Jaunais Rīgas teātris, projektējamās dzelzceļa līnijas "Rail Baltica" projekta izmaiņu izskatīšana un saskaņošana.

Ar panākumiem vainagojies ilgstošais darbs sadarbībā ar Kuldīgas pašvaldību – panākta Kuldīgas vecpilsētas iekļaušana UNESCO pasaules mantojuma sarakstā,

2023. gada 22. decembrī Ministru kabinets izdeva rīkojumu "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu pārņemšanu valsts īpašumā Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu uzturēšanai".¹⁷ Visu organizatorisko darbu veica Pārvalde. 2023. gada 27. decembrī iesniegti nostiprinājuma lūgumi zemesgrāmatā par īpašumtiesību nostiprināšanu uz valsts vārda Kultūras ministrijas personā. Rīgas Brāļu kapiem īpašumtiesību maiņa nostiprināta 2023. gada 29. decembrī, bet Brīvības piemineklim – 2024. gada 16. janvārī.

2023. gadā pabeigta nekustamo kultūras pieminekļu teritoriju un to aizsardzības zonu ģeotelpisko datu precizēšana, Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmai nosūtīti dati par 10 214 ģeometriskiem objektiem.

2023. gadā turpināts zemūdens kultūras mantojuma apzināšanas darbs – apsekoti izskalotie koka kuģu vraki un to fragmenti Bērzcīmā, Engures pagastā, Daugavgrīvas pludmalē, Vecāķos. Daugavgrīvas pludmalē Pārvalde koordinēja un uzraudzīja 2021. gada rudenī atklātā koka kuģa vraka fragmenta pārvietošanas darbus. Lai nodrošinātu vraka saglabāšanu, tas pārvests un nogremdēts Vecdaugavā. Rodoties atbilstošiem apstākļiem, vraku būs iespējams atkal izcelt no ūdens, konservēt un eksponēt.

Nozīmīgs ir bijis Pārvaldes reģionālo nodaļu darbs, kas ikdienā paredz mobilitāti un ātru reaģēšanu, kā arī sadarbību ar pārējām Pārvaldes struktūrvienībām un klientiem, un sabiedrību. Nodrošinot kultūras pieminekļu izmaiņu kontroli, Pārvaldes reģionālo nodaļu inspektori veikuši 3 321 kultūras pieminekļu apsekojumu. Izdoti 2 106 vispārīgie administratīvie akti – kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabāšanas norādījumi.

Pārvaldē gada laikā digitalizētas 8 500 vienības, bet kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēma "Mantojums" papildināta ar 56 000 digitāli radītiem attēliem. Strādājot pie kultūras mantojuma digitalizācijas ar mērķi nodrošināt vērtību saglabāšanu un plašāku piekļūstamību digitālajā vidē, turpināta sadarbība ar citām kultūras jomā strādājošām iestādēm Eiropas Reģionālās attīstības fonda īstenotā projekta rezultātā izveidotā "Digitālā kultūras mantojuma kompetenču centra" ietvarā.

Kā svinīgu notikumu jāatzīmē fakts, ka 2023. gadā apritēja 30 gadi kopš iedibināta restauratoru kvalifikācijas novērtēšanas sistēma (šajā laikā izsniegtas 505 kvalifikācijas apliecības, Restaurācijas kvalifikācijas ekspertu padomes atestēto restauratoru sarakstā pašlaik ir 135 restauratori).

Kopš Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes izveides pagājuši 20 gadi. Pārskata gadā notikušas 19 Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības

¹⁷ Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra rīkojums Nr. 911 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu pārņemšanu valsts īpašumā Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu uzturēšanai". <https://likumi.lv/ta/id/348485>

padomes sēdes. Kopš iedibināšanas abas sistēmas sekmīgi darbojušās Pārvaldes paspārnē, uzlabojot un stiprinot kultūras mantojuma aizsardzības nozares darbu.

2023. gadā Pārvalde izdeva bukletu "Restaurētie kultūras pieminekļi Latvijā" (2020–2022), izceļot spilgtākos piemērus no trīs gadu laikā veiktajiem darbiem.

2.7.3. Kultūras mantojuma aizsardzības politikas veidošana

Pārskata gadā Pārvalde nodrošinājusi nozarei būtisku normatīvo aktu izstrādi, virzību un ieviešanu, sekmējot aktuālu kultūras mantojuma valsts pārvaldes jautājumu risināšanu:

- ☐ noticis darbs pie likumprojekta "Par Otrā pasaules kara piemiņas vietu Lestēnē" izstrādes;
- ☐ 2023. gada 16. martā stājies spēkā "Lielstraupes pils nodošanas un atjaunošanas likums";
- ☐ izstrādāta Daugavgrīvas cietokšņa attīstības koncepcija;
- ☐ izstrādāta koncepcija kultūras pieminekļu saglabāšanu sekmējošai nodokļu politikai;
- ☐ pieņemts civilās aizsardzības pasākumu plāns kultūras pieminekļu aizsardzībā.

Pārskata gadā izstrādāta Latvijas kultūras pieminekļu aizsardzības stratēģija 2023.–2027. gadam un sagatavota un apstiprināta iestādes darbības stratēģija 2023.–2027. gadam. Gada izskaņā parakstīts rīkojums par civilās aizsardzības pasākumiem kultūras pieminekļu aizsardzībā, lai uzlabotu gatavību kultūras pieminekļu saglabāšanā, pamatojoties uz Pārvaldes 2022. gadā izstrādāto pasākumu plānu un veikto objektu atlasī.

2.7.4. Iesaiste starptautiskos kultūras mantojuma aizsardzības pasākumos

Pārvaldes speciālisti un eksperti 2023. gadā nodrošinājuši iesaisti dažādās starptautiskās kultūras mantojuma aizsardzības aktivitātēs, piedaloties:

- ☐ Eiropas kultūras mantojuma direktoru forumā;
- ☐ Eiropas Arheologu konsīlijā;
- ☐ Eiropas Savienības darba grupā "ES un kultūras mantojums";
- ☐ Eiropas Kultūras mantojuma dienu koordinatoru tīklā;
- ☐ Eiropas Kultūras mantojuma zīmes koordinatoru tīklā;
- ☐ Eiropas Savienības kopējās plānošanas iniciatīvas kultūras mantojumam sadarbībā;
- ☐ Eiropas Kultūras mantojuma ekspertu forumā;
- ☐ Starptautiskās Holokausta piemiņas alianses Muzeju un memoriālu darba grupā;
- ☐ Eiropas Kopīgās programmēšanas iniciatīvu Kultūras mantojumam valdē;
- ☐ Baltijas jūras reģiona kultūras mantojuma komitejā;
- ☐ Baltijas kultūras mantojuma komitejā.

2.7.5. Kultūras priekšmetu aprites pārraudzība

Lai aizsargātu nacionālās kultūras vērtības un nepieļautu Pārvaldes pieejamās datubāzēs identificējamo meklēšanā esošo un zudušo kultūras priekšmetu izvešanu (arī nosūtīšanu pa pastu), Pārvalde pieņem lēmumu par kultūras priekšmetu izvešanu, izsniedzot noteikta parauga atļauju.

2023. gadā izsniegtas 120 kultūras priekšmetu izvešanas atļaujas, veiktas atbilstošas priekšmetu pārbaudes Pārvaldes pieejamajās datubāzēs un pieprasīti 14 nozares speciālistu atzinumi izvedamā kultūras priekšmeta papildu vērtēšanai.

Organizētas 13 Arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanas komisijas sēdes.

Sniegtas 243 konsultācijas privātpersonām par kultūras priekšmetu importa, eksporta un tranzīta jautājumiem.

Nodrošinot kultūras priekšmetu aprites pārraudzību, 2023. gadā veiktas 15 antikvariātu klātienes pārbaudes, piecas senlietu tirdziņu klātienes pārbaudes, mākslas tirgus "Zandele" un mākslas centra "Zuzeum" klātienes pārbaudes. Veikts tīmekļvietņu monitorings.

Kultūras priekšmetu aprites uzraudzībā liela nozīme ir starptautiskai sadarbībai, tāpēc 2023. gada 2. jūnijā Pārvalde sadarbībā ar Latvijas Arheologu biedrību organizēja starptautisku semināru "Nelikumīgas kultūras priekšmetu aprites novēršana Baltijā: iespējas un izaicinājumi". Seminārs izceļams kā pirmais, kurā kopīgi sanāca Lietuvas, Igaunijas un Latvijas kultūras mantojuma eksperti un speciālisti, kuri darbojas tieši kultūras priekšmetu aprites uzraudzības jomā, lai dalītos pieredzē un kopīgi pārrunātu ar darbu saistītos izaicinājumus un vienotos par iespējam uzlabot sadarbību.

Veicot "Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai" realizāciju, Pārvaldes kultūras mantojuma pārvaldības informācijas sistēmā "Mantojums" izveidots kultūras pieminekļu īpašumtiesību izmaiņu kontroles modulis "Īpašumtiesību pārvaldība" ar integrētu datu analīzes rīku. Modulim izveidota saskarne ar Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru, datu analīzi nodrošinot caur saskarni ar sistēmām data.gov.lv un sankcijas.fid.gov.lv. Moduļa darbība aptver kultūras pieminekļu esošos un potenciālos īpašniekus, nodrošinot nepieciešamo datu pārbaudi.

2.7.6. Pasākumi kultūras mantojuma aizsardzības un mantojuma objektu popularizēšanai

Latvijas prezidentūras Eiropas Padomē ietvaros 2023. gada 29.–31. maijā sadarbībā ar Latvijas Ārlietu ministriju, Kultūras ministriju un Francijas institūtu sarīkota starptautiska zinātniska konference "Mūsdienu arhitektūras vieta kultūras mantojuma saglabāšanā". Šī tēma vienmēr ir bijusi Pārvaldes uzmanības centrā, un cilvēka dzīves kvalitātes aspektā tā kļūst arvien aktuālāka. Konferencē piedalījās septiņu Eiropas valstu profesionāli kultūras pieminekļu aizsardzības, pilsētplānošanas, arhitektūras un dizaina jomās, daloties ar analītiskiem piemēriem par mūsdienu arhitektūras ienākšanu vēsturiskā vidē. Konferences noslēgumā pieņemta rezolūcija un izdots pasākumu atspoguļojošs izdevums. Konference norisinājās Rīgas Vāgnera namā un bija pēdējais pasākums vēsturiskajā ēkā pirms tā slēgšanas rekonstrukcijai.

2023. gada 8.–10. septembrī organizētas ikgadējās Eiropas kultūras mantojuma dienas, kuras Pārvalde Latvijā rīko kopš 1995. gada, ik gadu pasākumu veltot kultūras mantojuma nozarei un valstij būtiskai tēmai. 2023. gada tēma bija "Latvijas kultūras mantojuma aizsardzības sistēmai 100". Pasākuma ietvaros durvis apmeklētājiem Latvijā vērā 66 kultūras pieminekļi, tajā skaitā arī Pārvaldes mājvieta – ēku ansamblis "Trīs brāļi". "Trīs brāļos" norisinājās pasākuma atklāšana, pagalmā apmeklētāji varēja iepazīties ar zudušo ēku būvdetāļu izstādi, kā arī Pārvaldes darbinieku vadībā apmeklēt ikdienā apmeklētājiem slēgtās "Trīs brāļu" daļas. Pasākuma tēma tika

iztirzāta tai veltītā diskusijā, kā arī Pārvaldes darbinieki sagatavoja pasākuma izdevumu, kurā apkopoti raksti par 96 kultūras pieminekļiem, kas izceļami kā īpaši nozīmīgi pēdējo 100 gadu griezumā.

Turpinot 2019. gadā aizsākto tradīciju, Pārvalde koordinēja 2023. gada 16.–18. jūnijā notiekošās Eiropas Arheoloģijas dienas, kā arī sadarbībā ar Smiltenes novada pašvaldības Raunas muzeju organizēja atklātos izrakumus Raunas viduslaiku pili. Pasākuma ietvaros interesenti kopā ar Pārvaldes speciālistiem – arheologiem – iesaistījās arheoloģiskajos izrakumos un sarunās varēja noskaidrot sev interesējošo par arheoloģiju. Pasākums tika plaši atspoguļots plašsaziņas līdzekļos, un 2023. gadā bija vērojama liela iedzīvotāju interese.

2023. gada 10. oktobrī ēku ansamblī "Trīs brāļi" norisinājās Nacionālā ieinteresēto pušu diena "Izglītība, zināšanas un prasmes kultūras mantojuma nozarē". Šis pasākums tika organizēts Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekta "CHARTER" (no angļu valodas: *Cultural Heritage Actions to Refine Training, Education and Roles*) ietvaros. Tā mērķis bija organizēt diskusiju par izglītības sistēmas atbilstību kultūras mantojuma nozarei, nozarē strādājošo zināšanām un prasmēm, aktuālajām darba tirgus vajadzībām un paredzamajiem nākotnes izaicinājumiem.

Latvijas Arhitektūras muzejā 2023. gadā bija apskatāmas trīs izstādes – "Detalju spēks – izcilība, inovācijas, vēstures noslēpumi", "Viesnīca Vecrīgā. Kāda? Metu konkursa vērtēšanas process" un "Arhitektam, etnogrāfam un Cēsu muzeju direktoram Ksaveram Andermanim – 125".

Pārvalde, iesaistot savus profesionāļus un resursus, iesaistījās "Twin it" Eiropas kultūra 3D kampaņas īstenošanā, nodrošinot Latvijas pārstāvniecību Eiropas kopējā datu telpā, sagatavojot Brīvības pieminekļa digitālo modeli.

Īstenojot Eiropas mantojuma zīmes popularizēšanas pasākumus, Pārvalde izveidojusi informatīvu materiālu audio formātā par ēku ansamblī "Trīs brāļi" kā Eiropas mantojuma vietu. Stāstījums pieejams angļu un latviešu valodā, noskanējot kvadrātkodu, kas izvietots gan ārtelpā, gan iekštelpās blakus mantojuma zīmei.

2023. gada 26. oktobrī atklāta "Digitālās bibliotēkas" vietne. Viens no bibliotēkas vadošajiem partneriem ir arī Pārvalde. Digitālās bibliotēkas risinājums nodrošina ērtu pieeju lietotājam, ļaujot piekļūt vairāk nekā 500 partneru krājumiem un kolekcijām no Latvijas un pasaules. Piedāvājums ietver tekstu, attēlu, audio un video vienības.

2023. gada 5. aprīlī Pārvaldē notika "Ēnu diena",¹⁸ kuras ietvaros septiņi skolēni iepazinās ar Pārvaldes nodarbināto ikdienu. Klausoties, apskatot un dodoties uz kultūras pieminekļiem, skolēni apguva lietas, kas varētu sekmēt nākotnes karjeras izvēli. Tāpat "Trīs brāļos" uzņemtas vairākas skolēnu ekskursijas, atsaucoties uz skolu lūgumiem.

2.7.7. Konferences un semināri

Popularizējot kultūras mantojumu un sekmējot plašu sabiedrības iesaisti, kā arī nodrošinot zināšanu, prasmju un pieredzes attīstību, Pārvalde pārskata gadā piedalījās un organizēja dažādus kultūras pasākumus, starptautisku konferenci, seminārus,

¹⁸ Ēnu diena ir pasaulē atpazīstama un atzīta "Junior Achievement" karjeras izglītības programma 1.–12. klašu skolēniem, kuras laikā skolēni apmeklē kādu darba vietu un 4–6 stundu garumā vēro interesējošās profesijas pārstāvja darba ikdienu.

diskusijas, kā arī sagatavoja speciālus izdevumus, prezentācijas. Pārvaldes vadība, speciālisti un eksperti piedalījās daudzās starptautiskās un Latvijas mēroga konferencēs, semināros, gatavoja referātus, ziņojumus, piedalījās rezolūciju izstrādē.

Pārvaldes nodarbinātie profesionāli darbojās arī dažādu projektu padomēs, komisijās un darba grupās.

2.7.8. Ilgtspējas veicināšana, sekmējot kultūras mantojuma kvalitatīvu iekļaušanos mūsdienu aprītē

Kultūras mantojuma aizsardzības filozofija māca sabiedrību dzīvot atbildīgāk, būvētais mantojums atspoguļo izcilākos zinātnes, tehnikas un mākslas sasniegumus gadsimtu griezumā, veido kvalitatīvu, ērti lietojamu un racionālu cilvēka dzīves telpu. Kultūras mantojums var būt instruments izpratnes veicināšanā par ilgtspējas principiem, un Pārvalde aktīvi iesaistās šajā procesā, savā ikdienas darbā cenšoties ievērot šādas nostādnes:

- ☐ taupīt enerģiju un resursus, atbalstīt enerģijas ieguvu no atjaunojamiem energoresursiem;
- ☐ izcelt būvētā mantojuma objektus, kuri radīti atbilstoši ilgtspējas principiem – ilgam mūžam, ar racionālu ieguldīto materiālu lietojumu, mazu vides piesārņojumu, ir lēti ekspluatācijā, viegli atjaunojami, ar mazu energoresursu izlietojumu;
- ☐ demonstrēt kvalitatīvi atjaunotas kultūrvēsturiskas būves, kuras ar salīdzinoši mazu darbu un materiālu ieguldījumiem ir kļuvušas energoefektīvas;
- ☐ izmantot esošās kultūrvēsturiskās būves un tikai pēc tam plānot jaunu būvniecību. Arvien vairāk tiek ties būvēt mazāk, bet kvalitatīvāk! Kultūras mantojuma, mūsdienu arhitektūras un dizaina saspēle var dot jaunu kvalitāti. Arvien nozīmīgāka kļūst atgūto materiālu atkārtota izmantošana;
- ☐ ņemot vērā moderno tehnoloģiju straujo attīstību, tiek ties uz gudriem risinājumiem, neizslēdzot arī vienkāršību un nepazaudējot estētiku;
- ☐ dzīvot atbildīgāk pret nākotni. Censties veicināt uz tradīcijām balstītu metožu, materiālu un prasmju izmantošanu un izsvērt to lietošanas iespējas mūsdienu risinājumos.

2.7.9. Drošība

Pārskata gadā Pārvalde īpašu uzmanību pievērta drošības jautājumiem kultūras pieminekļu aizsardzībā. Pārvalde 2022. gada vasarā izstrādāja priekšlikumu civilās aizsardzības pasākumu sistēmai kultūras pieminekļu aizsardzībā. To, neatkarīgi no visas kultūras nozares plāniem, izdevās ieviest jau 2023. gadā. Izstrādē notika konsultācijas ar militāro resoru. Ir radīts īpaši nozīmīgu kultūras pieminekļu saraksts, kā arī secīgi un pakāpeniski tiek veikti pasākumi objektu drošības stiprināšanā. Objektu saraksts ir ar ierobežotu pieejamību, kā arī par veicamiem drošības pasākumiem nepieciešamā informācija nonāk tikai pie objektu saimniekiem. Pārvaldē notiek arī regulāras mācības.

2.8. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Pārvalde savā darbā ievēro labas pārvaldības principu, kas ietver atklātību pret sabiedrību, datu aizsardzību, veic procesu vienkāršošanu un administratīvā sloga mazināšanu.

Iestādes iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem.

Savukārt risku vadība identificē, novērtē, vada un kontrolē potenciālos notikumus un situācijas, lai nodrošinātu pārlietību par iestādes stratēģisko mērķu sasniegšanu.¹⁹ Noteiktās un procesos iestrādātās kontroles vērtējamās kā atbilstošas, pietiekamas un sniedza pārlietību, ka riski tiek vadīti un Pārvaldes mērķi – sasniegti.

Ar iestādes iekšējiem mehānismiem cieši saistīta trauksmes celšanas sistēma, kas veido nozīmīgu daļu no iestādes darba kultūras. 2023. gadā aktualizēta trauksmes celēja ziņojuma izskatīšanas kārtība. Pārskata gadā Pārvalde nesaņēma nevienu trauksmes celēja ziņojumu, bet Pārvaldes nodarbinātais bija iesaistīts Kultūras ministrijas izveidotās trauksmes celēja ziņojuma izskatīšanas komisijas darbā.

Pārvaldē 2023. gadā turpināts darbs pie iekšējās kontroles sistēmas darbības uzraudzības un uzlabošanas. Pārvaldes struktūrvienību vadītāju pienākums ir katru gadu pārbaudīt, izvērtēt un nepieciešamības gadījumā ierosināt izmaiņas struktūrvienības kompetences jautājumus regulējošos iekšējos normatīvajos aktos, kā arī struktūrvienības kompetencē noteiktu jautājumu izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas procedūrās.

Veikts nozīmīgs darbs esošo iekšējo normatīvo aktu aktualizēšanā, kā arī izdoti jauni iekšējie normatīvie akti:

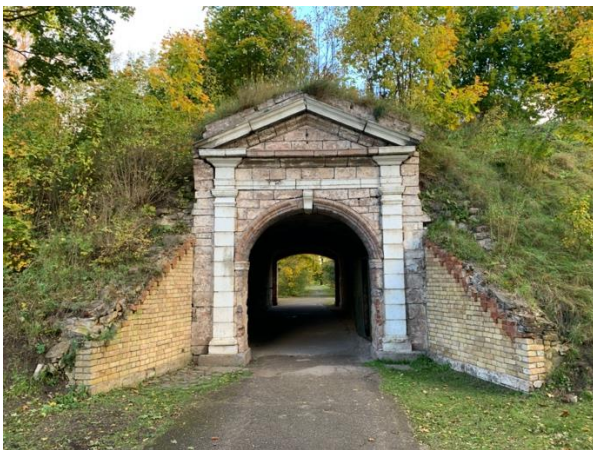
- ☐ aktualizēta kārtība finansējuma piešķiršanai kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai;
- ☐ apstiprināta sakrālā mantojuma finansēšanas programma;
- ☐ kārtība kultūras pieminekļu saglabājamo vērtību un datējuma precizēšanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā;
- ☐ arheoloģiskās izpētes darbu atļauju sagatavošanas un izsniegšanas kārtība.

Attiecībā par korupcijas risku mazināšanu un novēršanu ir izstrādāts korupcijas novēršanas pasākumu plāns 2023.–2025. gadam. Plānā noteikti pasākumi, pamatprincipi Pārvaldes darbības uzlabošanai, kā arī ietverti korupcijas riski, pretkorupcijas pasākumi un atbildīgie par aktivitāšu īstenošanu noteiktajos termiņos.

Pārskata gadā veikta Pārvaldes nodarbināto aptauja par tiešo vadītāju līderību, profesionalitāti, darbu un sadarbību.

Lai pilnveidotu Pārvaldes struktūrvienību sadarbību, kā arī nodrošinātu uzdevumu savlaicīgu izpildi un kontroli, Pārvalde turpina iesākt darba kārtību un ne retāk kā reizi mēnesī notiek darba plānošanas sanāksmes. Darba plānošanas sanāksmēs tiek pārrunāti jautājumi par iestādes prioritātēm, uzdevumiem, lēmumu pieņemšanas procedūrām u.tml. Ja nepieciešams, tiek organizētas operatīvās sanāksmes konkrētu problēmu tūlītējai izskatīšanai.

¹⁹ Korporatīvās pārvaldības kodekss. Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā. [Korporatīvās pārvaldības kodekss | Tieslietu ministrija \(tm.gov.lv\)](https://tm.gov.lv)

3. Personāls

Pārvaldē izveidota motivēta, novērtēta, uz attīstību vērsta komanda. Darba kultūru raksturo sadarbība, cieņa, godprātība, nodrošinot efektīvu, atvērtu pārvaldību kultūras pieminekļu aizsardzības jomā un tiecoties uz katra Pārvaldes nodarbinātā iesaisti, kompetentu darbību, godīgu novērtējumu un gandarījumu par kopīgi paveikto. Izšķiroša ir spēja atpazīt būtisko, apzināties iespējas, Pārvaldes misiju un nezaudēt skaidru attīstības vīziju.

3.1. Amata vietu skaits un faktiskais vidējo darbinieku, ierēdņu un citu nodarbināto skaits

Uz 2023. gada 31. decembri Pārvaldē bija **105** amata vietas (t.sk. nepilnas slodzes amata vietas) – 37 ierēdņu amata vietas un 68 darbinieku amata vietas.

Kopējais faktiski nodarbināto skaits – **102**.

3.2. Personāla izglītība

No visiem Pārvaldē nodarbinātajiem augstākā izglītība bija 91%, t.sk. 48% bija akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā izglītība (maģistrs), 5% nodarbinātajiem bija doktora grāds, 3% bija doktora zinātniskā grāda kandidāti. 9% nodarbināto bija vidējā izglītība (tehniskais personāls).

Pārvaldes nodarbinātie pārskata gadā rūpējās par savu zināšanu, prasmju un spēju nemīlīgu papildināšanu, piedaloties zinātniskās konferencēs, semināros, starptautisku kultūras pieminekļu aizsardzības institūciju darbā.

3.3. Eksperta līmeņa speciālistu kompetence dažādās kultūras mantojuma jomās (jautājumos):

- ☐ Arheoloģijas mantojuma aizsardzībā – 4;
- ☐ arhitektūras mantojuma aizsardzībā – 9;
- ☐ mākslas mantojuma aizsardzībā – 8;
- ☐ kultūrvēsturisku teritoriju plānošanā – 2;
- ☐ kultūrvēsturisku ainavu aizsardzībā – 5;
- ☐ mantojuma nozares stratēģisku normatīvu aktu izstrādē – 1;
- ☐ kultūras mantojuma politikas veidošanā – 4;
- ☐ restaurācijas, būvmākslas teorijā un praksē – 7;
- ☐ mākslas priekšmetu ekspertīzē – 2;
- ☐ ar kultūras mantojumu saistītās modernajās tehnoloģijās – 3.

3.4. Personāla mainība

Personāla mainība 2023. gadā: no darba Pārvaldē atbrīvoti 16 nodarbinātie, no tiem 9 bija pamatdarbības veicēji, bet darbā pieņemts 21 nodarbinātais. Pārskata gadā

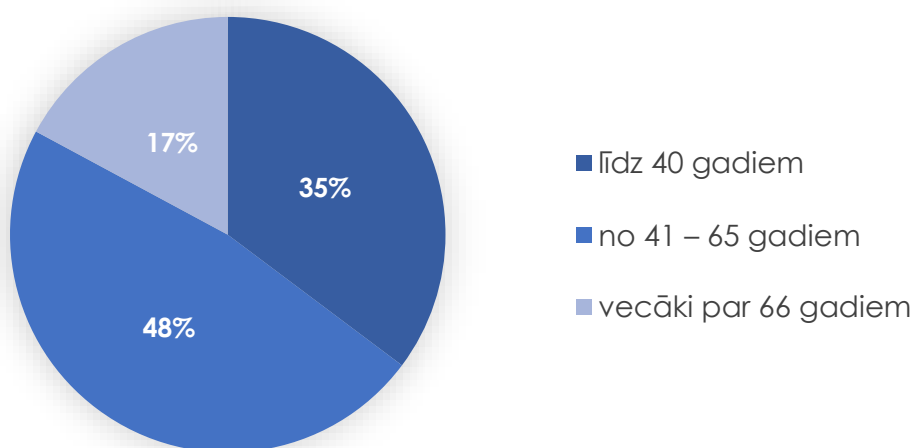
personāla kopējais rotācijas koeficients bija 0,36 jeb 36%.²⁰ Personāla mainība bija 15%,²¹ bet pamatdarbības veicēju mainība – 8% (no plānotajiem 10%²²).

3.5. Skaitis sadalījumā pa vecuma un dzimuma grupām

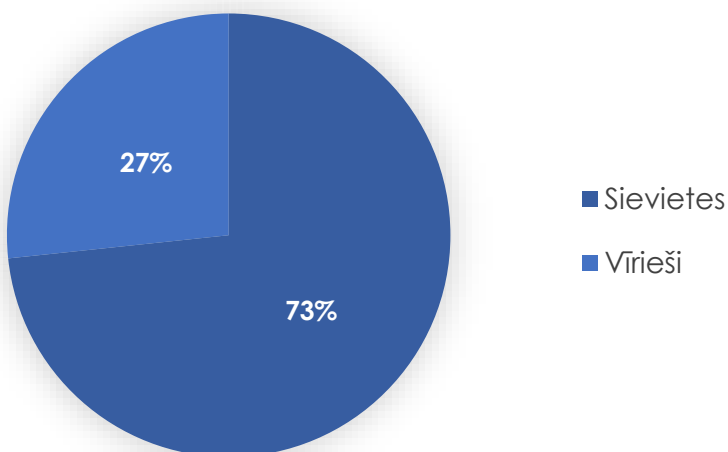
Pārvaldes nodarbināto sadalījumu pa vecuma grupām raksturo: 37 nodarbinātie bija vecumā līdz 40 gadiem, 50 – vecumā no 41 līdz 65 gadiem un 18 nodarbinātie bija vecāki par 66 gadiem.

Sadalījumu pa dzimuma grupām veidoja: 77 sievietes un 28 vīrieši.

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām (%)

Nodarbināto sadalījums pa dzimuma grupām (%)

²⁰ Personāla rotācijas koeficients = (pieņemto skaits + atbrīvoto skaits)/faktiski nodarbināto vidējo skaitu (norāda, par cik % Pārvaldē ir nomainījies personāls).

²¹ Personāla mainības koeficients = atbrīvoto skaits/faktiski nodarbināto vidējo skaitu (norāda, cik % no nodarbinātajiem ir pārtraukuši darba tiesiskās attiecības).

²² "Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģijā 2023.–2027. gadam" noteiktais galvenais snieguma rādītājs – Personāla (pamatdarbības veicēju) mainība, nepārsniedzot 10% gadā.

3.6. Algu reforma

Valsts pārvaldē īstenotās algu reformas ietvarā pārskata gadā Pārvaldē uzsākta nodarbināto atlīdzības paaugstināšana. 2023. gada septembrī apstiprināti Pārvaldes iekšējie noteikumi "Darbinieku individuālās mēnešalgas noteikšanas noteikumi", saskaņā ar kuriem daļai Pārvaldes nodarbināto ar visaugstāko darba izpildes novērtējumu palielināta mēnešalga vidēji par 9%.

3.7. Darba vide

Pārvalde veido darba vidi, kas palīdz Pārvaldes nodarbinātajiem justies darbā droši, veicina sadarbību, sekmē uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu, kā arī labbūtību un līdzsvaru starp profesionālo un privāto dzīvi. Pārvalde pārskata gadā turpināja nodrošināt attālinātā un elastīgā darba laika iespējas, veidojot iestādes darba organizāciju atbilstoši tās darbības specifikai un personāla politikai.

4. Komunikācija ar sabiedrību

2023. gadā turpināts mērķtiecīgs darbs, veidojot komunikāciju ar sabiedrību. Pastāvīgi papildināts un pilnveidots iestādes oficiālās tīmekļvietnes nkmp.gov.lv saturs, uzturēti sociālo tīklu konti portālos *Facebook*, *Instagram* un *X*. Veidota saziņa ar medijiem.

Tīmekļvietnē uzlabotas vairākas sadaļas saistībā ar iestādes sniegtajiem pakalpojumiem, veidojot pārredzamāku un uztveramāku informāciju. Regulāri tiek pārskatītas klientu atsauksmes, kuras iespējams iesniegt caur vietnē atrodamo tīmekļa aptauju "Vai šī informācija bija noderīga?". Gada laikā saņemtas gandrīz 1 000 atsauksmes, no tām negatīvas – 2%. Konstruktīvie klientu ieteikumi tīmekļvietnes satura uzlabošanai ņemti vērā. Izmantojot tīmekļa aptauju, radīta iespēja ziņot par postījumiem kultūras pieminekļos, dodot iespēju ziņojumu pēc izvēles iesniegt arī anonīmi. Vietni nkmp.gov.lv 2023. gadā apmeklēja apt. 15 tūkstoši apmeklētāju. Neskaitot sākumlapu, visvairāk aplūkoti iestādes kontakti, meklēta informācija par Eiropas kultūras mantojuma dienām, norādes dokumentu iesniegšanai, vakanču sadaļa un informācija par kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmu.

Portālā *Facebook* 2023. gada laikā sasniegtā auditorija – 178,6 tūkstoši, nedaudz pieaudzis sekotāju skaits. Vislielāko uzmanību piesaistījušas ziņas par vēsturiskā bruģa saglabāšanu Rīgas vēsturiskajā centrā, jautājumi par nelikumīgu kultūras priekšmetu apriti, ziņas par koka kuģa vrakiem un vairākas vakances. Portālā *X* gada laikā pastāvīgi atbildēts uz iedzīvotāju jautājumiem saistībā ar dažādām neskaidrībām, galvenokārt skarot Rīgas pilsētvides jautājumus. Galvenās aktivitātes iezīmētas arī portālā *Instagram*. Veidota saziņa ar medijiem, gan sniedzot atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, gan izsūtot informāciju saistībā ar tēmām, kas būtu svarīgas plašākai sabiedrībai.

Jau 25 gadus kultūras pieminekļu aizsardzības nozare ir vienīgā starp citām kultūras nozarēm, kurā darbojas tik daudz konsultatīvas padomes. Tās ir ar atšķirīgiem tiešajiem uzdevumiem, darbības specifiku, bet ar vienu kopēju mērķi – iesaistīt kvalificētākos speciālistus un panākt sabiedrības līdzdalību kultūras pieminekļu aizsardzības nozares darbībā. Nozarē darbojas šādas konsultatīvas padomes:

- ☐ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Zinātniskā padome (nodrošina arī kultūras pieminekļu aizsardzības nozares padomes funkcijas);
- ☐ Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome;
- ☐ Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu padome;
- ☐ Sakrālā mantojuma padome;
- ☐ Rīgas Doma padome;
- ☐ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Arhitektūras un mākslas mantojuma ekspertu padome;
- ☐ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Arheoloģiskā mantojuma ekspertu padome;
- ☐ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Mākslas un antikvāro priekšmetu ekspertu padome;
- ☐ Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Restaurācijas kvalifikācijas novērtēšanas ekspertu padome;
- ☐ nozīmīgu kultūras pieminekļu atjaunošanas padomes (piemēram, Rīgas pils, Latvijas Republikas Saeimas ēkas).

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

Pārvalde darbu 2024. gadā plāno, nodrošinot funkciju un pamatuzdevumu izpildi, kas detalizēti noteikti likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", "Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes nolikumā", "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumos", kā arī citos ar kultūras pieminekļu aizsardzību saistītos normatīvajos aktos. Pārvalde darba prioritātes izvirza atbilstoši apstiprinātajai "Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģijai 2023.–2027. gadam" un ievēro kultūras mantojuma nozares "Kultūras pieminekļu aizsardzības stratēģiju 2023.–2027. gadam".

5.1. Prioritātes Pārvaldes attīstībā (Pārvaldes darbības stratēģija 2023.–2027. gadam)

- ☐ Motivēta, novērtēta, uz attīstību vērsta komanda;
- ☐ Uzticams, uz rezultātu vērsts sadarbības partneris, kuram rūp klienta vajadzības;
- ☐ Droša un videi draudzīga darba vide.

5.2. Iepriekš uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

- ☐ Turpināt attīstīt Pārvaldi kā kompetenču centru, nodrošinot izglītības pasākumus, informācijas, praktisku padomu gatavošanu; attīstīt ēku ansamblim "Trīs brāļi" piešķirto Eiropas mantojuma zīmes konceptu.
- ☐ Uzturēt atmiņu par kultūras mantojuma sistēmas attīstību, aktivizēt notikumu analīzi un dokumentēšanu.
- ☐ Pabeigt Pārvaldes darbībā uzsākto strukturālo reformu.
- ☐ Vairo kultūras mantojuma pieejamību un drošību.
- ☐ Piedalīties kultūras mantojuma nozarei nozīmīgu likumprojektu izstrādē.
- ☐ Virzīt koncepciju Daugavgrīvas cietokšņa izmantošanai un saglabāšanai.
- ☐ Apskatīt mākslas un antikvāro priekšmetu nelikumīgas aprites un ar to saistītu nelikumīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizāciju.

5.3. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

- ☐ Nodrošināt efektīvu Pārvaldes darbību ar orientāciju uz klientu, mazinot birokrātiju, ievērojot konsekvētu rīcību un tiesiskās palāvēības principu.
- ☐ Rūpēties par Pārvaldes tēlu, nemiēīgu Pārvaldes mājvietas vizuālā stāvokļa uzlabošanu, kvalitatīvu un atbildīgu publisko komunikāciju.
- ☐ Akcentēt atbildību par nākotni – klimata pārmaiņu aspektā un drošībā –, orientēties uz jaunu domāšanu.
- ☐ Izcelt kultūras mantojuma atslēgas objektus, kas raksturo kultūras mantojuma saglabāšanas sistēmas darbību – cīņu par vērtībām, panākot izmaiņas attieksmē.
- ☐ Pievērst īpašu uzmanību apdraudētā kultūras mantojuma uzraudzībai.
- ☐ Attīstīt virzību uz moderno tehnoloģiju izmantošanas iespējām, mākslīgā intelekta izmantošanu, sekmējot virzību uz digitālu nākotni.
- ☐ Īstenot Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumu kopumu, kas vēlēts kultūras mantojuma pieejamībai un drošībai.

5.4. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

2024. gadā Pārvalde turpinās šādus sadarbības projektus:

- ☐ Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekts "CHARTER" (no angļu valodas: Cultural Heritage Actions to Refine Training, Education and Roles).
- ☐ DEHIO Latvijas arhitektūras un mākslas pieminekļu rokasgrāmatas ("Dehio-Handbuch der Kunstdenkmäler in Lettland") sagatavošana un izdošana latviešu un vācu valodās.
- ☐ Latvijas un Norvēģijas sadarbības projekts "3D skenēšana un jaunās tehnoloģijas kultūras mantojuma pārvaldībā".

2024. gadā Pārvalde turpinās pētniecisko darbu un plāno šādus pētījumus:

- ☐ Zemūdens kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana Daugavgrīvas un Bulļu piekrastes zonā Rīgas līcī.
- ☐ Burinieka vraka kultūrvēsturiskā izpēte Rīgas līcī starp Ragaciemu un Enguri.
- ☐ Arhitektūras mantojuma (būvētās vides) pieejamība.
- ☐ Arhitektūras mantojuma saglabāšana un drošība.
- ☐ Eiropas mantojuma zīmes statusa ietvaros pētījums "Trīs brāļi".
- ☐ Moderno tehnoloģiju izmantošana kultūras mantojuma saglabāšanā.

5.5. Pārvaldes darbību raksturojošie galvenie dokumenti

- ☐ Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- ☐ Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- ☐ Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- ☐ Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- ☐ Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- ☐ Administratīvā pārkāpuma protokoli un lēmumi;
- ☐ Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu skaņojumi un slēdzieni;
- ☐ Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļaujas;
- ☐ Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļaujas;
- ☐ Pārvaldes nosacījumi par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- ☐ Atļaujas saimnieciskajai darbībai kultūras pieminekļu aizsardzības zonās;
- ☐ Administratīvo aktu apstrīdējumu izvērtēšanas dokumentācija un lēmumi;
- ☐ Atļaujas un izziņas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas;
- ☐ Kultūras pieminekļu neatliekamai izpētes, konservācijas un restaurācijas pasākumu finansēšanas dokumentācija un līgumi;
- ☐ Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- ☐ Atzinumi par kultūras pieminekļu saglabātības stāvokli un pārveidojumiem;
- ☐ Objektu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas dokumentācija;
- ☐ Kultūras pieminekļu un kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- ☐ Kultūras pieminekļu saglabāšanas koncepcijas, priekšlikumi un ieteikumi;
- ☐ Rakstiskas konsultācijas;
- ☐ Konsultatīvo padomju protokoli;
- ☐ Restauratoru kvalifikācijas novērtēšanas dokumenti;
- ☐ Būvinženieru (kas vada un uzrauga restaurācijas darbus) kvalifikācijas novērtēšanas dokumenti;
- ☐ Pārvaldes darba plāni, atskaites;
- ☐ Publisko iepirkumu dokumentācija;
- ☐ Informatīvi dokumenti (vadlīnijas, ieteikumi, labas prakses apraksti);
- ☐ Informācijas apkopojumi iespieddarbos.

5.6. Rezultatīvie rādītāji un Pārvaldes struktūrdaļu plāni

- Pārvaldes darba galvenie rezultatīvie rādītāji ir noteikti "Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes darbības stratēģijā 2023. – 2027. gadam", kā arī izrietoši no nozares specifikas un pamatuzdevumiem, kas noteikti normatīvajos aktos. Rezultatīvos rādītājus raksturo arī izpildītā darba apjoms, ko izsaka Pārvaldes darbības galvenie dokumenti, to skaits.
- Pārvaldes katra struktūrdaļa atbilstoši saviem pienākumiem izstrādā struktūrdaļas darba plānu, kurā norādīti galvenie veicamie uzdevumi, to izpildes termiņi un atbildīgie darbinieki par izpildi. Par plāna izstrādi un tā izpildes kontroli ir atbildīgs attiecīgās struktūrdaļas vadītājs.

5.7. Finanšu saistības

Pārskata gadā Pārvaldei nebija finanšu saistību.*

* Publicētā informācija var tikt papildināta.